

Různost pohledů

Téma:	Dětská práce
Zařazení:	Aktivita může vhodně navázat na dílnu „Hořká chuť čokolády“. Poté co se studenti seznámili s problematikou dětské práce, diskutují složitost jejího odstranění v souvislosti s pohledy různých aktérů.
Cíle:	Studenti si uvědomí, že na dětskou práci existují různé pohledy. Studenti si uvědomí složitost problémů. Studenti rozvíjí schopnost formulovat svůj názor.
Typ aktivity:	Diskuze; rolová aktivita vedoucí k úvahám o různých způsobech, jakými může být řešen problém dětské práce
Velikost skupiny:	8-28
Doba trvání:	40-50 minut
Pomůcky:	Kopie rolových karet Pohledy na dětskou práci (pro každého jedna karta)

Postup:

- ✓ Studenti utvoří skupinky po čtyřech. Každý člen skupinky dostane jinou rolovou kartu – A, B, C nebo D. Řekněte jim, ať si každý potichu přečte svoji kartu a neukazuje ji ostatním členům své skupiny.
- ✓ Studenti s kartami A a B vytvoří jednu dvojici, ti s kartami C a D druhou. Každý z dvojice má tři až pět minut na to, aby svému partnerovi představil svůj postoj k dětské práci.
- ✓ Bez dřívějšího upozornění řekněte studentům, aby si ve dvojicích vyměnili role – A má nyní tři až pět minut na představení stanoviska B, potom B představí pohled A. Studenti stále pracují ve dvojicích. Totéž platí pro C a D.
- ✓ Na konci této výměny rolí dejte dvojicím pár minut na to, aby se pokusily dojít v otázce pracujícího dítěte ke kompromisu.
- ✓ Dejte opět dohromady původní čtyřčlenné skupinky. A a B objasní své společné stanovisko dvojici C a D, pak se úlohy obrátí a C s D představí svůj úhel pohledu dvojici A a B.
- ✓ Poté by se měli pokusit shodnout – dojít ke kompromisnímu stanovisku – v rámci celé své skupiny (ABCD).
- ✓ Každá skupinka si vybere mluvčího, který představí její stanovisko zbytku skupiny/třídy. Poté diskutujte o následujících otázkách:
  - Byla vaše skupina schopná dojít ke kompromisu? Bylo to snadné nebo obtížné?
  - Mysleli jste si, že je Jai děvče nebo chlapec? Ovlivnilo to nějak váš postoj/názor?
  - Jaký účinek měla na váš postoj/názor výměna rolí v rámci dvojice?
  - Je vždy možné dojít ke kompromisu, který by byl uspokojivý pro všechny zúčastněné strany?

Přeloženo a upraveno podle: UNICEF (United Nations Children's Fund), DEP. 1999. *Talking rights; taking responsibility. A Speaking and Listening Resource for Secondary English and Citizenship*. UK Committee for UNICEF.

Pohledy na dětskou práci – rolové karty

Role A: Rodič č. 1

Jai, můj syn/moje dcera, které/mu je 13 let, začal/a loni každý den po škole na pár hodin sbírat ovoce na jedné farmě. Letos Jai nechal/a školy a začal/a na farmě pracovat „na plný úvazek“. To, že Jai celý den pracuje, znamená pro rodinu veliký rozdíl. V našem městě je jen velmi málo pracovních příležitostí. Já sám/sama jsem nikdy nechodil/a do školy ani nemám za sebou žádné zvláštní školení, takže mzdy, které vydělávám, jsou vždy nízké. I když jsme s manželem/manželkou oba pracovali, kdykoli to bylo možné, měli jsme velké potíže vydělat dost na to, abychom uživilí svoje čtyři děti. Teď když Jai každý den přináší domů nějaké peníze navíc, můžeme koupit trochu víc jídla, nové oblečení nebo léky, když některé z našich dětí onemocní.

Jai je silný/á jako kterýkoli dospělý a je zcela bez problémů schopný/á pracovat na plný úvazek. Kromě toho si myslím, že děti by měli pomáhat přispívat na podporu své rodiny tak, jak to v naší společnosti vždy dělaly. Jsem na Jai pyšný/á, že je tak zodpovědný/á a doufám, že všechny mé děti budou stejně spolehlivé a tvrdě pracující, až vyrostou.

Role B: Sociální pracovník/pracovnice

Mám velké obavy o Jai, který/á ve svých 12 letech začal/a pracovat na „částečný úvazek“ na farmě, kde sbíral/a ovoce. Jai odešel/a ze školy a nyní, ve věku 13 let, pracuje na „plný úvazek“. Jeho/její práce je vyčerpávající. Jai vypadá pořád unaveně a trpí bolestmi ramene. Rád/a bych, aby Jai šel/a k doktorovi, který by mohl říct, jaké dlouhodobé následky může tato práce mít na jeho/její zdraví.

Opravdu si myslím, že toto dítě by mělo být ve škole s ostatními dětmi svého věku. Jai nemá žádný volný čas k odpočinku, k hraní, k tomu, aby se přidal/a k nějaké partě kamarádů nebo aby se zúčastnil/a nějakých aktivit pro děti a mladé lidi dostupné v našem městě. Přitom tyto typy aktivit jsou důležité, mají-li děti zdravě vyrůst a naučit se, jak vycházet s ostatními. Žádné dítě v tomto věku by nemělo celý den pracovat s dospělými. Mnoho dělníků na farmách kouří, pije alkohol a někteří mohou dokonce brát drogy – Jai je příliš mladý/á na to, aby chápal/a, jak nebezpečné tyto věci jsou.

Role C: Dítě

Jmenuji se Jai. Začal/a jsem chodit do školy, když mi bylo 6. Když mi bylo 12, začal/a jsem pracovat na farmě, kde jsem po škole sbíral/a ovoce do té doby, než se setmělo. Dělal/a jsem to proto, že moji rodiče potřebovali víc peněz na jídlo pro naši rodinu.

Teď je mi 13 a do školy už nechodím. Pracuji na farmě celý den. Práce se mi líbí víc než chození do školy. Ve škole jsem se nudil/a. Nikdy jsem nechápal/a, k čemu se musíme učit věci, které nám říkali. Nevěděl/a jsem, jak by mi učení těch věcí mohlo pomoci získat práci. Chtěla jsem si najít práci a pracovat ve skutečném světě, ne sedět celý den ve škole.

Mám rád/a lidi, se kterými pracuji na farmě, i když jsou všichni starší než já. Povídáním s nimi se toho hodně naučím. Začínám pracovat v šest hodin ráno, mám přestávku na oběd a pak pracuji do té doby, než se setmí. Pak vezmu všechno ovoce, co jsem za den nasbíral/a a nechám ho zvažit. Dostávám zaplacené za každé kilo, takže čím víc toho nasbírám, tím víc vydělám. Pak vezmu vydělané peníze domů rodičům a navečeřím se. Pak jdu rovnou do postele, abych byl/a čerstvý/á na další den.

Role D: Rodič č. 2

Jai, můj syn/moje dcera, které/mu je 13 let, začal/a loni každý den po škole na pár hodin sbírat ovoce na jedné farmě. Letos Jai nechal/a školy a začal/a na farmě pracovat „na plný úvazek“.

Nechci, aby Jai pracoval/a celý den. Pro nás všechny by bylo lepší, kdyby Jai dostal/a vzdělání. Každý ví, že děti, které dokončí školu, mohou získat lepší práci a vydělat víc peněz. Kdyby Jai dokončil/a školu a dostal/a dobrou práci, všichni bychom se díky penězům navíc měli lépe.

V prvních několika ročnících, měl/a Jai ve škole velmi dobré známky, i když v posledních letech se zhoršily. Ale učitelé vždycky říkali, že by Jai mohl/a být jedním z nejlepších studentů, možná by dokonce mohl/a jít i na univerzitu. Doufal/a jsem, že se Jai bude hodně snažit a zůstane ve škole a půjde tak příkladem našim mladším dětem. Nechci, aby si z něj/ní teď moje mladší děti braly příklad, nechaly školy a začaly sbírat ovoce. Mám své děti moc rád/a a chci, aby Jai i všichni ostatní měli dobrou budoucnost.